

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

Evidenčné číslo: 102003/B/2016/36069387451594756

**EFEKTÍVNOSŤ POSKYTNUTEJ INVESTIČNEJ
POMOCI NA VYBRANOM PRÍKLADE**

Bakalárska práca

2016

Denis Džopko

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

**EFEKTÍVNOSŤ POSKYTNUTEJ INVESTIČNEJ
POMOCI NA VYBRANOM PRÍKLADE**

Bakalárska práca

Študijný program:	Medzinárodné podnikanie
Študijný odbor:	Medzinárodné podnikanie
Školiace pracovisko:	Katedra medzinárodného obchodu
Vedúci záverečnej práce:	Ing. Andrea Vargová, PhD.

Bratislava, 2016

Denis Džopko

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcel veľmi pekne poďakovať Ing. Andrei Vargovej, PhD. za ochotu spolupracovať so mnou pri spracovaní mojej bakalárskej práce. Za odborné vedenie a cenné rady ktoré mi počas celého spracovania poskytovala a taktiež za profesionálny a ľudský prístup.

ABSTRAKT

DŽOPKO, Denis: *Efektívnosť poskytnutej investičnej pomoci na konkrétnom príklade* – Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra medzinárodného obchodu – Vedúci záverečnej práce: Ing. Andrea Vargová, PhD. – Bratislava: OF EU, 2016, počet strán 52.

Cieľom bakalárskej práce bolo pomocou teoretických vedomostí ale aj štatistických údajov, analyzovať efektívnosť poskytovania investičnej pomoci. Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 12 tabuliek a 4 grafy. Teoretická časť práce prostredníctvom poznatkov z odbornej literatúry popisuje investičnú pomoc ako takú, jej formy a podmienky poskytovania, ale taktiež aj pozitívny a negatívny pohľad na samostatnú investičnú pomoc ako formu podpory investovania. Druhá kapitola práce je zameraná na analýzu investičných stimulov na Slovensku, ale aj na konkrétny príklad, kedy táto investičná pomoc bola realizovaná a jej účinky. V závere bližšie popisujeme zistené výsledky a vlastný pohľad na investičnú pomoc a prípadné iné riešenia podpory investovania.

Kľúčové slová:

investičná pomoc, podpora, investovanie, vplyv

ABSTRACT

DŽOPKO, Denis: *The effectiveness of provided investment aid to particular example* – University of Economics in Bratislava: Faculty of commerce: Catedry of international business – Bachelor's work consultant: Ing. Andrea Vargová, PhD. – Bratislava: OF EU, 2016, the number of pages: 52

The aim of thesis was to theoretically but also practically with facts from statistics analyse the influence and effectivity of investment aid. The thesis is divided into 3 chapters. It contains 12 charts and 4 graphs. Using the literature, in the first chapter we are describing the investment aid, types and conditions of providing. There are also pros and cons of investment aid in this chapter. Chapter two focuses on analysing the situation of investment aid in Slovakia. This chapter includes also the description of company which was investment aid granted. As a conclusion, we describe more closely the results of our analyse, our own opinion.

Key words:

investment aid, support, investment, influence

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY.....	13
1.1 Investície	13
1.1.1 Členenie investícií.....	13
1.1.2 Investovanie.....	14
1.1.3 Fázy investovania.....	14
1.2 Medzinárodný pohyb kapitálu a jeho formy	15
1.2.1 Portfóliové investície	17
1.2.2 Priame zahraničné investície (PZI)	17
1.3 Investičné stimuly ako forma podpory investovania	21
1.3.1 Priame stimuly.....	22
1.3.2 Nepriame stimuly	22
1.3.3 Teoretické pohľady na investičný stimul.....	24
2 CIEĽ PRÁCE, METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	27
3 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA	29
3.1 Analýza investičných stimulov.....	29
3.2 Analýza poskytnutých investičných stimulov na Slovensku.....	29
3.3 Analýza poskytnutých investičných stimulov podľa krajov na Slovensku za obdobie rokov 2010 – 2015	34
3.4 Vplyv poskytnutých stimulov na zamestnanosť na Slovensku.....	36
3.5 Vývoj nezamestnanosti v regióne Kysúc.....	37
3.5.1 Odhad nákladov štátu na nezamestnaných v podmienkach Slovenskej republiky	39
3.6 INA Kysuce, spol. s r.o.....	41
3.6.1 Poskytnutý investičný stimul.....	42
V predchádzajúcej tabuľke je znázornená hodnota investičnej pomoci o ktorú spoločnosť.....	43
Žiadala a predpokladané čerpanie za jednotlivé roky.	43
3.6.2 Zdroj financovania investičného zámeru	44

3.6.3	Vplyv investičného stimulu na nové pracovné miesta v spoločnosti INA Kysuce, spol. s r.o.	44
3.7	Diskusia	45
ZÁVER		48

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Klasifikácia investičných stimulov	23
Tabuľka 2 Vyčíslenie stimulov na SR od roku 2010	30
Tabuľka 3 Hodnota poskytnutých investičných stimulov podľa krajov za sledované obdobie v EUR.....	34
Tabuľka 4 Hodnoty udelených stimulov v jednotlivých krajocho na Slovensku	35
Tabuľka 5 Počet novovzniknutých pracovných miest.....	37
Tabuľka 6 Miera evidovanej nezamestnanosti v %	38
Tabuľka 7 Mzdový interval priemerného platu nezamestnaného v eurách.....	40
Tabuľka 8 Celkové náklady na jedného nezamestnaného na jeden mesiac v EUR.....	40
Tabuľka 9 Poskytnuté investičné stimuly INA Kysuce, spol. s r.o.	42
Tabuľka 10 Predpokladané čerpanie investičnej pomoci	43
Tabuľka 11 Zdroje financovania investičného zámeru.....	44
Tabuľka 12 Vznik nových pracovných miest v INA Kysuce spol. s r.o.	45
Graf 1 Percentuálny podiel stimulov za jednotlivé roky	31
Graf 2 Počet vytvorených miest za sledované obdobie 2010 - 2015	32
Graf 3 Náklady na vytvorenie jedného pracovného miesta v EUR	33
Graf 4 Percentuálny podiel poskytnutých investičných stimulov za sledované obdobie	35

Úvod

V súčasnej dobe globalizovaných prepojených ekonomík, vďaka internacionalizácii a liberalizácii jednotlivých štátov, kedy efektivita štátu závisí od úspešnosti štátu druhého, je boj o každú veľkú investíciu v štáte veľmi veľký. Každá ekonomika sa snaží vydobýť si čo najlepšie miesto na trhu, zlepšovať svoje konkurenčné výhody a produkovat' čo najefektívnejšie služby a tovary. S výnimkou najväčších hráčov na trhu, odkiaľ v drvivej väčšine investície pochádzajú, sa každý štát snaží tvoriť podmienky čo najvýhodnejšie a najlukratívnejšie pre potenciálnych investorov. Úspešná a efektívna ekonomika je kvalitným predpokladom na vysokú životnú úroveň občanov, kvalitu poskytovaných služieb a celkový blahobyt, o ktorý by sa mala každá ekonomika snažiť.

Každý z účastníkov na trhu v boji o investorov disponuje vlastnými nástrojmi ako prilákať investorov, či už ide o rôzne formy zmluvných alebo autonómnych nástrojov obchodnej politiky štátu. V súčasnosti veľmi obľúbeným a často frekventovaným nástrojom pre prilákatie investorov je ich podpora zo strany štátu formou rôznych pomoci pri začiatkových fázach investovania alebo aj pri pokročilom stupni, kedy najčastejšie ide o zvyšovanie efektívnosti resp. zvyšovanie produkcie už existujúcej spoločnosti.

Slovensko túto formu zatriktívňovania podnikateľského prostredia pre podnikateľov využíva veľmi často k tomu, aby na Slovensko prišli tí najväčší zamestnávateľia, ktorí sú zodpovední aj za napríklad najväčší podiel na produkcii HDP, či počet pracovných miest a rozhodli sa investovať u nás aj vďaka takejto pomoci zo strany štátu.

Poskytovanie rôznych foriem investičnej pomoci, je zdá sa veľmi efektívnym spôsobom ako prilákať na územie štátu nové a nové investície. Samotný vplyv či efektívnosť poskytovania investičnej pomoci bolo cieľom zisťovania tejto bakalárskej práce. Pomocou teoretických poznatkov z odbornej literatúry, ale aj konkrétnych faktov, sme sa snažili zistiť do akej miery táto forma podpory investovania ovplyvňuje správanie podnikateľov. Aký vplyv má táto samotná forma podpory a teda či je tou správnou cestou, ako tvoriť atraktívne prostredie pre podnikateľov.

Teoretická časť práce je zameraná na samotné investície, formy investovania či samotné stimuly a determinanty ich poskytovania. Prostredníctvom odbornej literatúry sme sa

snažili zistiť, aké formy stimulov sa najčastejšie používajú a aké podmienky musí investor splniť aby mu takáto forma podpory bola udelená.

Praktická časť je zameraná na analýzu poskytovania stimulov na Slovensku, ich umiestňovanie a typ stimulov o aký najčastejšie zamestnávateľia žiadajú. Taktiež sa v praktickej časti nachádza konkrétny príklad firmy, ktorá bola úspešným žiadateľom o investičný stimul, vplyv tohto stimulu na spoločnosť a celkový efekt.

V závere bližšie popisujeme výsledky zisťovania a vlastný pohľad na investičné stimuly ako formu podpory investovania.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

Teoretická časť práce je zameraná na analyzovanie investícií, investičných stimulov, typy a podmienky poskytovania ako aj medzinárodný pohyb kapitálu. Obsahuje bližšie vysvetlenie všetkých kľúčových pojmov pre lepšie pochopenie danej problematiky.

1.1 Investície

Investície sú považované za formu respektíve spôsob zefektívnenia nadobudnutých finančných prostriedkov prostredníctvom premeny ich formy z podoby financií na inú formu, či už nákupu materiálu alebo nových technológií, ktoré prinesú v budúcnosti očakávaný väčší zisk. Sú považované za jeden zo spôsobov, ako dosiahnuť vo firme progres prostredníctvom zvýšenia efektivity poskytovaných tovarov a služieb alebo ide o zvýšenie predaja. Práve od investícií závisí akým smerom sa bude konkrétna ekonomika alebo podnik uberať. Efektívnosť ich využitia determinuje schopnosť prosperity ekonomík a podnikov ako takých. Investície môžeme chápať aj ako tú časť HDP, ktorá nepodlieha spotrebe v tom období, v ktorom bola vytvorená, ale sa ušetrí pre budúce investovanie. Investícia je teda súčet všetkých nákladov, ktoré budú použité na obstaranie aktív.

Investície sú vo všeobecnej ekonomickej teórii považované za „ekonomickú činnosť, pri ktorej sa subjekt vzdáva súčasnej spotreby s výhľadom na zvýšenie produktu v budúcnosti.“¹

1.1.1 Členenie investícií

a) Základné delenie investícií:

- *hmotné* (vecné, kapitálové, fyzické) - predstavujú formu investícií v hmotnej podobe výdavkov na obstaranie nových pozemkov, budov, strojov, nástrojov a iných aktív,
- *nehmotné* (nemateriálne) - predstavujú nákup know-how, výdavky na výskum a vzdelanie, nákup software a podobne,

¹ Samuelson, P.A., Nordhaus, W.D.: *Ekonomie*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1995, s.970

- *finančné* - typ investície prostredníctvom nákupu obligácií, cenných papierov, akcií alebo uloženia peňazí v banke z dôvodu získania úroku.

b) Podľa účelu:

- Obnovovacie (reštitučné) - investície vynakladané za účelom renovácie respektíve rekonštrukcie opotrebovaného či spotrebovaného kapitálu. Takéto investície nemenia objem kapitálu, menia iba jeho vecnú formu,
- Rozvojové (čisté – netto) – investície, ktoré prinášajú reálnu kumuláciu kapitálu. Zdrojom týchto investícií sú úspory. Prinášajú zväčšenie objemu kapitálu v podniku a ekonomike.

1.1.2 Investovanie

Investovaním rozumieme proces alokácie kapitálu do konkrétnych zložiek majetku. Cieľom investovania je príprava, selekcia a realizácia investičných projektov, ktoré vedú k rastu trhovej hodnoty firmy.²

1.1.3 Fázy investovania

Proces investovania môžeme rozdeliť na tieto základné fázy:

- *Predinvestičná fáza*

Skladá z troch čiastkových fáz, ktoré musí daný podnik alebo ekonomika identifikovať. Ide o identifikáciu podnikateľských príležitostí, predbežný výber projektov a hodnotenie budúceho projektu, prípadné rozhodnutie o jeho realizácii alebo zamietnutie. Táto fáza investovania by mala byť primárnou časťou pre budúcu realizáciu projektu. Jej podstata spočíva v poskytnutí všetkých potrebných podkladov pre rozhodnutie o investícii. Zhŕňa formuláciu a kritické vytýčenie rámca požiadaviek týkajúcich sa komerčnej, technickej, finančnej a ekonomickej stránky investície a tak isto aj ochrany životného prostredia, ktorého základom je predstavenie všetkých možných variant riešenia. Konečným výsledkom tejto fázy investovania je formulácia konkrétneho projektu, ktorý zahŕňa charakteristiku projektu.

²GODDARD, J.: Investície a investovanie. In *EuroEkonom.sk*. [online]. 2011. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.sk/investicie-a-investovanie/>>

Charakteristika projektu zahŕňa použitie vhodnej technológie, nástrojov a zariadení, elementárne materiály a suroviny, marketingovú stratégiu, či vplyv na životné prostredie.

- *Investičná fáza*

Obsahuje viac činností, ktoré tvoria jadro implementácie projektu. Primárnym krokom na zahájenie projektu je vytvorenie organizačného, právneho a finančného rámca pre samotné zrealizovanie investície. Investičnú fázu možno rozdeliť na fázy spracovania zadania stavby, spracovanie úvodnej projektovej dokumentácie, spracovanie realizačnej projektovej dokumentácie, realizácia výstavby, príprava uvedenia do prevádzky, uvedenie do prevádzky a skúšobná prevádzka, aktualizácia dokumentácie a systému. Výsledkom tejto fázy investovania je samotné investovanie. Pri tejto fáze môžeme konštatovať, že v porovnaní s pred investičnou fázou, kde bola rozhodujúcim faktorom presnosť a striktnosť údajov, pri tejto fáze je to čas. Podstatnou chybou pri tejto fáze investovania je fakt, že podniky ale aj ekonomiky sa snažia skracovať respektíve vynechávať niektoré zo základných krokov predinvestičnej fázy s cieľom maximalizovať úspory pri realizácii prípravy projektu na úkor kvality.

- *Prevádzková fáza*

Počas tejto fázy sa podniky stretávajú s problémami tak krátkodobými ako aj dlhodobými. Krátkodobé problémy vznikajú väčšinou v spojitosti s uvedením projektu do prevádzky respektíve s priebehom prevádzky. Vznikajú v dôsledku nevládnutia technologického procesu, či výrobných zariadení, nedostatočné kvalifikovanej pracovnej sily a podobne. Príčinou dlhodobých problémov je celkové nevládnutie stratégie, z ktorej investícia či projekt pozostáva a z toho plynúcich výnosov a nákladov. Súčasťou prevádzkovej fázy investičného procesu je aj činnosť, vďaka ktorej sa udržiava spoľahlivý chod teda údržba. Zahŕňa tak konkrétne kroky údržby ako aj navrhovanie možných inovácií pre zlepšenie chodu prevádzky.

1.2 Medzinárodný pohyb kapitálu a jeho formy

Finančné zdroje predstavujú súčasť aktív a teda finančné prostriedky, ktorými konkrétny podnik disponuje a vstupujú do produkčného procesu.

Finančné zdroje taktiež predstavujú možnosti odkiaľ môže podnik získavať finančné prostriedky. Sú to disponibilné prostriedky každého ekonomického subjektu.

Finančné zdroje môžeme členiť podľa:

a) *účelu*:

- **finančné zdroje ako kapitál** – tieto zdroje sú využívané na zriadenie, rozšírenie prípadne modernizáciu podniku,
- **finančné zdroje ako peniaze** – finančné zdroje v peňažnej podobe slúžia na účel dosahovania platobnej schopnosti podniku a jeho likvidity,

b) *z časového hľadiska*:

- **dlhodobé finančné zdroje** – takéto zdroje nadobudnuté úverovou formou,
- **krátkodobé finančné zdroje** – rôzne druhy úverov,

c) *z hľadiska vlastníctva*:

- **vlastné finančné zdroje** – predstavujú interné zdroje v podobe úspor, pôvodných a dodatočných vkladov,
- **cudzie finančné zdroje** – sem patria všetky finančné prostriedky nadobudnuté v podobe úverov, pôžičiek a záväzkov,

d) *z hľadiska zdroja, od ktorého do podniku plynú*:

- **externé finančné zdroje** – zahŕňajú všetky podniku plynúce z externého prostredia,
- **interné finančné zdroje** – zahŕňajú zisk po zdanení znížený o dividendy, odpisy z interného majetku a zdroje nadobudnuté pri zmene majetkovej a finančnej štruktúry.

Kapitál patrí medzi tri základné výrobné faktory spolu s pôdou a prácou a je najmobilnejší z nich. Kapitál predstavuje pojem, ktorý označuje zdroje financovania, ktorými spoločnosť disponuje na zabezpečenie svojej činnosti.

Medzinárodný pohyb kapitálu predstavuje taký proces, kedy je naakumulovaný kapitál presúvaný vo forme investícií za hranice štátu za účelom dosiahnutia zisku. Tento kapitál sa najčastejšie vyskytuje v hmotnej forme alebo v podobe finančného kapitálu a generovaný zisk je dosahovaný prostredníctvom úrokov, dividend či podielu na zisku v zahraničnej spoločnosti a taktiež ako renta.

1.2.1 Portfóliové investície

Typ medzinárodného pohybu kapitálu, kedy ide o nákup cenných papierov v zahraničí najčastejšie nakupovaných na kapitálovom trhu. Charakteristickým znakom týchto investícií je fakt, že investor nemá v úmysle podieľať sa na riadení podniku ani nijako inak zasahovať do vedenia firmy. Cieľom investora je na krátke časové obdobie a čo najefektívnejšie uložiť kapitál s cieľom budúceho generovania zisku formou úrokov, dividend a iných výnosov, ktoré mu vďaka vlastníckemu právu prináležia. Pozitívom týchto portfóliových investícií je účasť investora na znášaní rizika. Investor má záujem a podieľa sa na tom, aby spoločnosť prosperovala. Prílev týchto investícií je najmä do krajín, kde investori očakávajú vysoký krátkodobý zisk, je tam dostatočne rozvinutý kapitálový trh a predpoklad budúcej ekonomickej prosperity či stability štátu. Najpoužívannejšie formy krátkodobých investícií sú zmenky, úvery a vklady bánk či už centrálnych alebo obchodných. Medzi najpoužívannejšie formy dlhodobých portfóliových investícií patria akcie, dlhopisy a pôžičky.

1.2.2 Priame zahraničné investície (PZI)

Tento typ zahraničnej investície je charakteristický tým, že ide o investíciu z dlhobehšieho hľadiska. Investor vďaka umiestneniu prostriedkov v zahraničí v podobe investície dosahuje nie len zisk ale aj právo podieľať sa na vlastníctve, riadení a kontrole v zahraničnej firme práve prostredníctvom investície. Nato aby bolo možné konštatovať, že ide o PZI môžeme len vtedy, ak je splnené kritérium minimálne 10% podielu na základnom kapitáli alebo hlasovacích práv v podniku. PZI nepredstavujú len podiel na základnom kapitáli ale taktiež zahŕňajú aj majetkovú účasť, reinvestovaný zisk a ostatný kapitál.

Podľa OECD „priama zahraničná investícia odráža zámer rezidenta jednej ekonomiky (priamy investor) získať trvalú účasť v subjekte, ktorý je rezidentom v inej ekonomike ako ekonomika investora (priama investícia). Trvalá účasť implikuje existenciu dlhodobého vzťahu medzi priamym investorom a priamou investíciou a významný vplyv na riadenie podniku. Priama investícia zahŕňa pôvodnú transakciu medzi oboma subjektmi, ako aj všetky

nasledujúce kapitálové transakcie medzi nimi a medzi afilovanými podnikmi, zapísanými aj nezapísanými v obchodnom registri.“³

V súvislosti s PZI je nutné poznamenať, kto je nositeľom respektíve tvorcom PZI. Sú to transnacionálne korporácie (ďalej len TNK). Ide o typ spoločností, ktorá operuje v globálnom meradle vo viacerých krajinách súčasne.

Autori Táncošová a Slaný popisujú nadnárodné teda TNK ako taký typ spoločností, “ktoré vlastnia a riadia výrobné, obchodné a iné zariadenia vo viacerých krajinách. Transnacionálne korporácie realizujú priamu investíciu vtedy, ak: materská spoločnosť získa kontrolný balík akcií, teda kontrolu pri hlasovaní alebo získa alebo založí nový podnik alebo pobočku, v druhom prípade ide o tzv. investície na zelenej lúke (greenfield investments)“. Materská spoločnosť presúva do zahraničia fondy určené na financovanie jej zahraničných pobočiek; príjmy dcérskych spoločností reinvestuje do ich budúceho rozvoja.”⁴

Členenie PZI z funkčného hľadiska: *Horizontálne investície*

Vertikálne investície

Konglomerátne investície

Horizontálne investície sú druhom investícií uskutočňovaných medzi materskou a dcérskymi spoločnosťami (afilácie, pobočky). Tieto investície majú horizontálnu štruktúru, čo znamená, že investície prichádzajú zhora teda od najväčšej materskej spoločnosti smerom dole k menším dcérskym spoločnostiam. Tieto však musia spĺňať podmienku, ktorou je pôsobenie v zahraničí, v tom istom odvetví a spĺňajú tie isté funkcie ako materská spoločnosť.

Vertikálne investície sú druhom investícií medzi materskou a dcérskymi spoločnosťami, ktoré sú však na rôznych stupňoch reprodukčného procesu. V praxi to znamená, že každý zo stupňov je charakteristický určitou úzkou špecializáciou. Hlavným dôvodom, vďaka ktorému sa materské firmy rozhodujú vertikálne investovať do dcérskych spoločností v zahraničí, je využívanie komparatívnych výhod, ktorými disponujú rôzne krajiny sveta. Materská a dcérske firmy sa teda môžu špecializovať na rôzne časti respektíve fázy produkcie. Vertikálne investície sa môžu uskutočňovať formou backward alebo forward. Vertikálna investícia typu

³ OECD. 2008. OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4th Edition. [online]. 2008. Dostupné na internete: <<http://oecd.org/dataoecd/26/5040193734.pdf>>

⁴ TÁNCOŠOVÁ, J. – SLANÝ, A. Teoretické aspekty priamych zahraničných investícií. In Ekonomický časopis, 2004, roč. 52, č. 1, s. 41 ISSN 0013-3035

forward znamená, že materská firma vytvára v zahraničí pobočky, prostredníctvom ktorých bude v budúcnosti distribuovať a predávať výrobky a služby, ktoré vyrába. Investícia typu backward znamená, že materská firma investuje spätne a je charakteristická pre firmy, ktoré sa zaoberajú spracovávaním ropy.

Konglomerátne investície sú typom investícií, kedy materská spoločnosť investuje svoje prostriedky do oblastí, ktoré primárne nesúvisia s hlavným predmetom činnosti materskej firmy. Tieto investície využívajú firmy najmä z toho dôvodu, že takáto investícia prináša diverzifikáciu rizika a možnosť dočasného uloženia voľných finančných prostriedkov.

Priame zahraničné investície = Kmeňový kapitál + Ostatný kapitál + Reinvestovaný zisk

1.2.2.1 Základné formy priamych zahraničných investícií

- *Cezhraničné fúzie a akvizície* – ide o najbežnejšiu a najpoužívanejšiu formu PZI. Pod pojmom cezhraničná fúzia (cross-border merger) rozumieme formu investície kedy dochádza k všeobecnému spojeniu, pri ktorom sa majetok a operácie firiem z rôznych štátov skombinujú a to vedie k vytvoreniu nového právneho subjektu. V praxi teda ide o splynutie dvoch existujúcich firiem a vytvorenie nového právneho subjektu. Cezhraničná akvizícia (cross-border acquisition) predstavuje taký proces transformácie kontroly a majetku podniku, kedy sa vedenie presúva z materskej firmy na dcérsku, v dôsledku čoho sa dcérska stáva materskou firmou a opačne. Aby sa dalo hovoriť o akvizícii, musí byť splnená podmienka prevzatia kontrolného balíka, čo predstavuje viac ako 10%-ný podiel v nadobudnutej firme.
- *Investovanie na zelenej lúke (greenfield investment)* – forma investície, kedy sa investor rozhodne vybudovať podnik od základov.
- *Investovanie na hnedej lúke (brownfield investment)* – forma investovania, ktorá je podobná forme investovania na zelenej lúke. Ide o investovanie v zahraničí, síce do už existujúcich budov ale so zámerom úplnej rekonštrukcie, či renovácie za účelom následného využitia.

- *Joint ventures* – táto forma investície je špecifická tým, že podniky sú v osobitnej forme produkčnej či obchodnej činnosti. Forma, v ktorej sa zúčastňuje domáci i zahraničný partner v pomere, ktorý je stanovený v zmluve alebo podlieha vládnomu nariadeniu krajiny pôvodu podniku. V praxi teda predstavuje takú kooperáciu dvoch materských firiem, kedy si obe zmluvné strany teda materské podniky vopred určia podmienky, za ktorých vytvoria dcérsku spoločnosť a teda nový právny subjekt.

1.2.2.2 Determinanty prívlu PZI

Počas rozhodovania firmy či a ako bude realizovať budúcu možnú priamu zahraničnú investíciu, vplýva na firmu veľké množstvo determinantov, ktoré ju ovplyvňujú. Ide práve o tie faktory, ktoré ovplyvňujú to, kde bude investícia alokovaná. Jedná sa o výber svetového regiónu, krajiny, zvažovanie možných spoločníkov, celkových možných nákladov a podobne. Tieto faktory, ktoré ovplyvnia proces rozhodovania, možno rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- *interné determinanty*
- *externé determinanty*

Interné determinanty

Tieto faktory pochádzajú primárne z vnútorného prostredia podniku, ktoré tvorí hlavne manažment. Manažment ako taký riadi potenciálnu výšku investície alebo aj výber krajiny. Kľúčové sú schopnosti a skúsenosti manažérov vo využívaní trhových príležitostí. Nemenej významné môžu byť aj situácie, kedy práve prijatie nových zamestnancov prináša do podniku pozitívne nápady a skúsenosti, ktoré takisto ovplyvnia rozhodovanie.

Externé determinanty

Medzi tieto faktory zaraďujeme faktory v materskej krajine a faktory v hostiteľskej krajine. Za faktory v materskej krajine sa považujú napríklad stimuly krajiny v oblasti investovania v zahraničí, nadmerná cena pracovnej sily a podobne. Za faktory v hostiteľskej krajine považujeme napríklad rastúci trh a dopyt, či nízka nákladovosť vďaka cene pracovnej sily, či surovín.

Z vecného hľadiska sa externé determinanty delia na:

- *nákladové faktory* – patria sem tie faktory, ktoré generujú väčší zisk a zároveň znižujú náklady na produkciu a distribúciu. Patria sem investície za účelom zisku surovín, investície orientované na využívanie pracovnej sily, úspora prepravovaných nákladov, celková nižšia úroveň nákladov a politika hostiteľskej krajiny.
- *dopytové faktory* – majú vplyv na dosahovanie zisku prostredníctvom rastu respektíve poklesu predaja. Tu patria faktory, ako veľkosť trhu v zahraničnej krajine, prípadná dynamika rastu trhu, styk so zákazníkom, či nasledovanie konkurenta a prekonávanie bariér obchodu.
- *investičné faktory* – sú tvorené rôznymi právnymi obmedzeniami a normami, či všeobecnou politickou situáciou v krajine hostiteľa. Tu patria menová a daňová politika, politická stabilita, prístup k informáciám, politická stabilita v krajine a všeobecné vládne stanovisko, či stanovisko obyvateľstva voči zahraničným investíciám.

1.3 Investičné stimuly ako forma podpory investovania

V minulosti sa stimuly považovali za nie veľmi dôležitý faktor rozhodovania o umiestnení priamych zahraničných investícií, no dnes sa pripúšťa ich významná úloha pri investičných rozhodnutiach.⁵

Teória lokalizácie je založená na predpoklade, že kľúčové faktory, ktoré ovplyvnia to, či sa firma rozhodne investovať v danej krajine, sú výnosy, ktoré sa vytvoria vybudovaním nových kapacít, ktoré zároveň musia prevážiť náklady na tento presun. Firma to môže dosiahnuť len vtedy, ak má tri prioritné výhody voči konkurencii a to špecifické aktíva, internacionalizácia a miesto lokalizácie týchto aktív.⁶ Podmienky internacionalizácie a vlastníctva špecifických aktív majú charakter endogénnej závislosti na nadnárodnej firme. Efektívnosť ich využitia a to v akej miere budú využité závisí od lokalizačných výhod. Tie sa preto považujú za exogénne podmienky a sú ovplyvnené špecifikami ekonomiky v hostiteľskej krajine a taktiež úzko

⁵ŠESTÁKOVÁ, Monika. (2008). *Konkurencia medzi štátmi v oblasti získavania a udržiavania zahraničných investícií*. Bratislava: Ekonomický ústav SAV. ISSN 1337-5598

⁶ DUNNING, J.: Re-evaluating the benefits of Foreign Direct Investment. *Transnational Corporations*, Vol.3., No.1, 1994, str. 23-52 In: Baláž, P. a kol.: *Medzinárodné podnikanie*. Bratislava: Jamex, 2001

súvisia s motívmi firiem investovať.⁷ Mnohé súčasné politiky štátov považujú investičné stimuly za pozitívny spôsob, ako podporiť investovanie v svojej krajine a preto sa stávajú spôsobom ako prilákať investorov a samotné PZI. Vo všeobecnosti sa hovorí o dvoch elementárnych formách stimulov v podobe priamych stimulov a nepriamych.

1.3.1 Priame stimuly

Rozlišujeme tu tri druhy nástrojov:

- **opatrenia založené na pravidlách** (tzv. rules-based approaches) - majú charakter diskriminačných opatrení, ktoré vedú k podporovaniu zahraničných investícií. Patria sem - úľavy v oblasti environmentálnych predpisov, opatrenia na trhu práce, poskytnutie nehnuteľností za výhodnejších podmienok (viď. Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci).
- **fiškálne opatrenia** - slúžia na zatriktívnenie investičného prostredia danej krajiny. Patria sem charakteristické daňové zvýhodnenia - daňové bonusy, daňové prázdniny, daňové zvýhodnenia reinvestovaných ziskov, znížená sadzba DPH a pod.
- **finančné opatrenia** – rôzne druhy subvencií a iných foriem finančnej podpory investícií, ktoré sa poskytujú ako náhrada za znevýhodnenia v danom štáte v porovnaní s inými štátmi. Patria sem príspevky na mzdy a realizáciu edukačných projektov, zvýhodnené úvery pre investorov, parciálne refundácie investičných nákladov.⁸

1.3.2 Nepriame stimuly

Do skupiny nepriamych stimulov patria opatrenia, ktoré sú založené na systematickom vytváraní, podpore špecifických (tzv. komparatívnych) výhod príslušnej krajiny ako miesta atraktívneho pre investície. Významnými činiteľmi sú:

- ekonomická a politická stabilita,

⁷ TUHÁRSKA, Eleonóra. Investičná teória a politika. Vyd. 1. Bratislava: Ekonóm, 1996. ISBN 80-225-0738-5.

⁸ CLARK, S.W. (2000). Tax Incentives for Foreign Direct Investment: Empirical Evidence on Effects and Alternative Policy Options. Canadian Tax Journal. 4, 1139-1180.

- rozvoj infraštruktúry,
- úroveň vzdelávacieho systému,
- inštitucionálne a legislatívne podmienky podnikania a podobne⁹

V praxi sa najčastejšie využíva členenie investičných stimulov na:

- fiškálne investičné stimuly,
- finančné investičné stimuly,
- ostatné investičné stimuly.

Tabuľka 1 Klasifikácia investičných stimulov

Fiškálne investičné stimuly	
Založené na zisku	zníženie dane z príjmu právnických osôb, daňové prázdničky, možnosť odpísať stratu v období daňových prázdničin neskôr v prípade dosiahnutia zisku
Založené na kapitálových investíciách	zrýchlené odpisovanie
Založené na pracovnej sile	znížené príspevky sociálneho zabezpečenia, odpočty zo zdaniteľných príjmov podľa množstva zamestnancov alebo iných výdavkov súvisiacich so zamestnávaním
Založené na predaji výrobkov	zníženie dane z príjmov právnických osôb založenej na množstve predaných výrobkov
Založené na dani z pridanej hodnoty	zníženie dane z pridanej hodnoty, získanie príspevku podľa lokálnej významnosti výroby
Založené na konkrétnych výdavkoch	zníženie dane z príjmu právnických osôb založených napr. na výdavkoch súvisiacich s marketingom a reklamnými aktivitami
Založené na importe	oslobodenie od dovozných ciel na kapitálové statky, zariadenia, alebo nerastné suroviny a iné inputy súvisiace s výrobným procesom
Založené na exporte	súvisiace s outputom, napr.: odpustenie vývozných daní, zvýhodnený daňový režim pri exporte, zníženie dane z príjmov právnických osôb na zahraničné aktivity, daňové zvýhodnenia na domáci predaj v prípade export,

⁹ DUNNING, J.: Re-evaluating the benefits of Foreign Direct Investment. Transnational Corporations, Vol.3., No.1, 1994, str. 23-52 In: Baláž, P. a kol.: Medzinárodné podnikanie. Bratislava: Jamex, 2001

	súvisiace s inputmi, napr.: zvýhodnený colný režim, zvýhodnenie importných ciel na materiál alebo dodávateľov
Finančné investičné stimuly	
Vládne dotácie	množstvo nástrojov (považované za priame dotácie) pokrývajúcich kapitál, produkciu alebo marketingové náklady
Vládne úvery za zvýhodnené úrokové sadzby	zvýhodnené pôžičky, ručenie za pôžičky, ručenie za exportné úvery
Majetková účasť vlády	vklad rizikového kapitálu do investícií s vysokým obchodným rizikom
Poistenie vládou zvýhodnenými sadzbami	používané na krytie špecifických rizík ako volatilita výmenného kurzu, znehodnotenie meny, alebo nekomerčné riziká ako vyvlastnenie a politický prevrat
Ostatné investičné stimuly	
Zvýhodnený prístup k infraštruktúre	poskytnutie pôdy, budov, tovární a špecifickej infraštruktúry (telekomunikácia, doprava, dodávka elektriny a vody) za nižšie ako trhové ceny
Služby za zvýhodnené ceny	podpora v identifikácii finančných prostriedkov, implementácii a starostlivosti o projekty, uskutočnenie pred investičných štúdií, poskytovanie informácií o trhu, dostupnosti nerastných surovín a dostupnosti infraštruktúry, odporúčenia vo výrobnom procese a marketingových technikách, asistencia v tréningu zamestnancov, technická pomoc na zlepšenie know-how alebo kontroly kvality
Uprednostňovanie na trhu	uprednostnené získané vládne kontrakty, uzavretie trhu pre ďalšie subjekty,

Prameň: UNCTAD. World Investment Report: Investment, Trade and International Policy Arrangements.

1.3.3 Teoretické pohľady na investičný stimul

Hospodárska politika mnohých štátov v súčasnosti rieši problém, ako prilákať investorov na svoje územie a poskytnúť im výhodnejšie podmienky ako ostatné krajiny. Výnimkou nie je ani Slovenská republika, ktorá výrazným spôsobom podporuje investorov prostredníctvom investičných stimulov. V medzinárodných dohodách, ktoré upravujú práva

a povinnosti podnikateľov je jasne definované, že akékoľvek diskriminovanie na základe krajiny pôvodu investora sa medzi domácimi a zahraničnými investormi striktne zakazuje. Frekvencovaným problémom, ktorý firmy pri investovaní riešia, sa často stáva minimálna výška investície, ktorú malé a stredné podniky nie sú schopné investovať. Značnú výhodu teda získavajú najmä veľké zahraničné firmy, ktoré môžu investičnú pomoc adekvátne využiť.

Táto forma podpory ekonomiky prostredníctvom investičných stimulov má veľa svojich zástancov ale aj ľudí s negatívnym pohľadom na vec. Prvá skupina ľudí argumentuje faktami, že poskytovanie podnikateľskej pomoci prostredníctvom investičného stimulu prináša pre krajinu mnohé benefity. V prvom rade ide o vytvorenie pracovných miest a tým zníženie nezamestnanosti, prílev moderných technológií, či know-how zo zahraničia alebo aj celkové zatraktívnenie podnikateľského prostredia v danej krajine z globálneho pohľadu. Ďalej sa môžeme stretnúť aj s argumentmi, že akékoľvek hodnotenie poskytnutých investičných stimulov, či už vo forme daňových alebo aj podpory zamestnanosti, nepredstavuje značnú položku vo výdajoch a preto hovoriť o ich efektívnosti alebo nákladovosti v porovnaní s ostatnými je nepodstatné.

Naopak ľudia s negatívnym pohľadom na vec argumentujú bezúčelným čerpaním verejných zdrojov z verejného rozpočtu. Tvrdia, že ide o neperspektívne vynakladanie financií prostredníctvom rôznych foriem, v podobe poskytovania pozemkov pre potreby investora s adekvátnou infraštruktúrou za veľmi výhodné ceny alebo formou takzvaných daňových prázdnin, kedy od investora na vopred dohodnuté obdobie štát nevyžaduje platenie daní. Odporcovia ďalej tvrdia, že investori po vyčerpaní poskytnutých výhod neostanú v danej krajine ale presunú výrobu ďalej, tým pádom ide o dočasné a neefektívne riešenie. Azda najsilnejším faktom, ktorým argumentujú odporcovia investičných stimulov je skutočnosť, že takýto systém aký je na Slovensku nastavený, stavia do značnej nevýhody domácich výrobcov v porovnaní so zahraničnými. Táto nevýhoda spočíva v oslabení konkurenčnej výhody domácich výrobcov, kedy zahraničný investor dokáže vyrábať zhodné alebo veľmi podobné produkty za značne výhodnejších podmienok v porovnaní s domácim podnikateľom. Medzi odporcami sa stretávame aj s tvrdením, že investičné stimuly sú priamo zodpovedné za diskrimináciu, čo je v rozpore s medzinárodnými dohodami.

Podľa nich je d'aleko efektívnejším spôsobom riešenia zamestnanosti a podpory podnikania nastaviť respektíve znížiť daňové zaťaženie podnikateľov a nastaviť politické prostredie tak, aby to malo pozitívny dopad na ekonomiku v dlhodobom horizonte.¹⁰

¹⁰ KINCL, M.: Investiční pobídky jako forma veřejné podpory. Praha: Linde nakladatelství s.r.o, 2003. s. 1-9. ISBN 80-86131-48-3

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Druhá kapitola bakalárskej práce popisuje samotný cieľ práce. Pre bližšie spresnenie priebehu vypracovania práce uvádzame metodiku práce a jednotlivé vedecké metódy skúmania, na základe ktorých sme zisťovali jednotlivé fakty a informácie. Každá z využitých metód ma svoje pozitíva ale i negatíva a tak si náš výskum vyžadoval kombináciu jednotlivých typov, na základe ktorých sme sa mohli dopátrať k relevantným informáciám.

Cieľ práce

V bakalárskej práci sa zameriavame na vplyv a pôsobenie poskytnutia investičnej pomoci na príklade konkrétneho podniku, ktorému bola investičná pomoc akoukoľvek formou poskytnutá. Prostredníctvom teoretických poznatkov a vedomostí sme skúmali dôvody a podmienky, aké musí podnik splniť a typy možných investičných pomoci, o ktoré podniky môžu žiadať.

Metodika práce

Metodika práce spočívala v analýze teoretických poznatkov a ich následnom zužitkovaní, ktoré sme získali od zahraničných ale najmä domácich autorov. Taktiež významným prameňom údajov boli výročné správy a štatistiky, ktoré nám umožnili bližšie nahliadnuť do praktických a reálnych údajov z reálneho prostredia.

Prostredníctvom tzv. informačného výskumu sme hľadali relevantné informácie z oblasti investovania a investičnej pomoci ako takej. Následné získané poznatky od rôznych autorov nám dopomohli bližšie objasniť skúmanú tematiku a definovať ďalšie kroky pri realizácii bakalárskej práce. Dôkladné zhromažďovanie potrebných materiálov a ich následná analýza boli prioritnou činnosťou práce. Touto prácou sme sa snažili poukázať na formy podpory zo strany štátu voči podnikateľom a samotný vplyv pomoci na konkrétny podnik. Počas spracovávania bakalárskej práce sme nezanedbávali ani literatúru, ktorá nebola primárne zameraná na tematiku našej práce, avšak informácie z nej boli veľmi užitočné. V rámci zachovania čo najvyššej možnej aktuálnosti údajov, bolo z našej strany snahou sa vyhýbať čerpaniu údajov z pomerne starých zdrojov. Na nami skúmanú problematiku sme sa snažili

vyprodukovať čo najpresnejší a najkomplexnejší obraz, k čomu nám dopomohli informácie z odborných a vedeckých článkov, príspevkov v časopisoch a neposlednom rade odborných kníh.

Nezastupiteľnú funkciu pri spracovávaní údajov pre nás plnili internetové zdroje zamerané na štatistické vykazovanie údajov v rámci nezamestnanosti na Slovensku.

Metódy skúmania

Medzi elementárne vedecké metódy, ktoré boli využité pri formovaní spomenutej problematiky, patria: analýza, syntéza, deskripčia. Ďalšími z využitých metód, prostredníctvom ktorých sme sa dopracovali v vytvorení tejto práce sú:

- abstrakcia – využívaná pri rozpoznávaní relevantných užitočných informácií od zbytočných,
- analýza – dochádza k rozčleneniu celku na menšie časti,
- dedukcia – prostredníctvom nej vznikajú určité závery,
- deskripčia – opis,
- konkretizácia – zistené údaje sa aplikujú na konkrétny príklad.

V neposlednom rade sme aplikovali aj vlastné zistenia a fakty, ktoré sme počas vypracovávania zistili a uviedli sme ich v kontexte.

3 Výsledky práce a diskusia

Praktická časť tejto bakalárskej bude zameraná na analýzu podmienok, za ktorých sa na Slovensku poskytujú investičné pomoci. Táto časť bude obsahovať taktiež komplexný prehľad poskytovania investičných stimulov za uplynulé sledované obdobie. Na vybranom príklade spoločnosti INA Kysuce, spol. s r.o. budeme skúmať samotný vplyv a efektívnosť poskytnutej investičnej pomoci, ktorú prijala a jej dopad a následky pre firmu.

3.1 Analýza investičných stimulov

Tretia kapitola bakalárskej práce je zameraná na rozbor a analyzovanie daňových stimulov pre podporu investovania na Slovensku. Dôvodom tejto analýzy je zameranie sa na zistenie komu, v akom množstve a kde boli tieto investičné stimuly poskytnuté a aká bola ich následná efektívnosť. Najvýznamnejším faktorom, ktorý podporuje rast ekonomiky je podnikateľské prostredie. Ak je vytvorené vhodné prostredie pre podnikanie a podnikateľom sa ľahko podniká, to má jednoznačný vplyv na budovanie úspešnej, silnej a stabilne rastúcej ekonomiky štátu. Takémuto prostrediu nepomáhajú len podnikatelia ale aj štát. Prostredníctvom rôznych foriem podpory, ako napríklad už spomínané investičné stimuly, štát ovplyvňuje investície v danej krajine, zamestnanosť ale aj pracovné úsilie a podmienky pre zamestnancov.

Na základe analýzy identifikujeme množstvo poskytnutej investičnej pomoci na Slovensku, vplyv na zamestnanosť a samotnú efektívnosť tejto podpory.

3.2 Analýza poskytnutých investičných stimulov na Slovensku

Investičné stimuly sú formou podpory, ktorá má v súčasnosti nezastupiteľné miesto pre vlády mnohých krajín v snahe o zatraktívnenie krajiny pre podnikateľov, naštartovanie ekonomiky, či zníženia nezamestnanosti. Na Slovensku boli využívané najmä v spojitosti s príchodom automobilových firiem, ktoré prišli na Slovensko v prvej polovici uplynulého desaťročia. V nasledujúcej tabuľke sú zobrazené investičné stimuly na Slovensku od roku 2010.

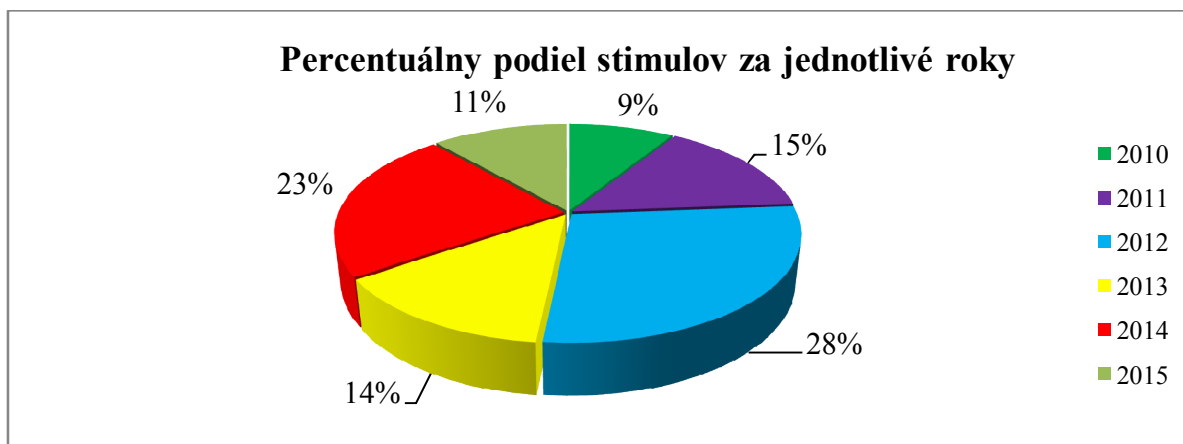
Tabuľka 2 Vyčíslenie stimulov na SR od roku 2010

Rok	Počet udelených stimulov	Štátna pomoc spolu v EUR	Plánovaný počet vytvorených miest	Náklady na 1 plánované pracovné miesto v EUR
2010	11	39 067 024,00	1 350	28 938
2011	10	64 930 195,00	2 120	30 627
2012	10	121 191 498,00	3 938	30 774
2013	11	60 853 168,00	2 459	24 747
2014	13	99 887 481,00	1 630	61 280
2015	16	49 648 372,00	2 485	19 979
Spolu	71	435 577 738,00	13 982	32 724

Prameň: vlastné spracovanie podľa < <http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

V tabuľke 2 môžeme vidieť, že za roky 2010 - 2015 bolo na Slovensku udelených celkovo 71 investičných stimulov v hodnote viac ako 435 mil. EUR na projekty, ktorých cieľom bolo vytvorenie cca 14 000 pracovných miest. Priemerné náklady na 1 plánované pracovné miesto predstavovali 32 724 EUR. Lepšie predstavenie si poskytovania investičných stimulov v sledovanom období rokov 2010 - 2015 zobrazuje nasledujúci graf.

Graf 1 Percentuálny podiel stimulov za jednotlivé roky

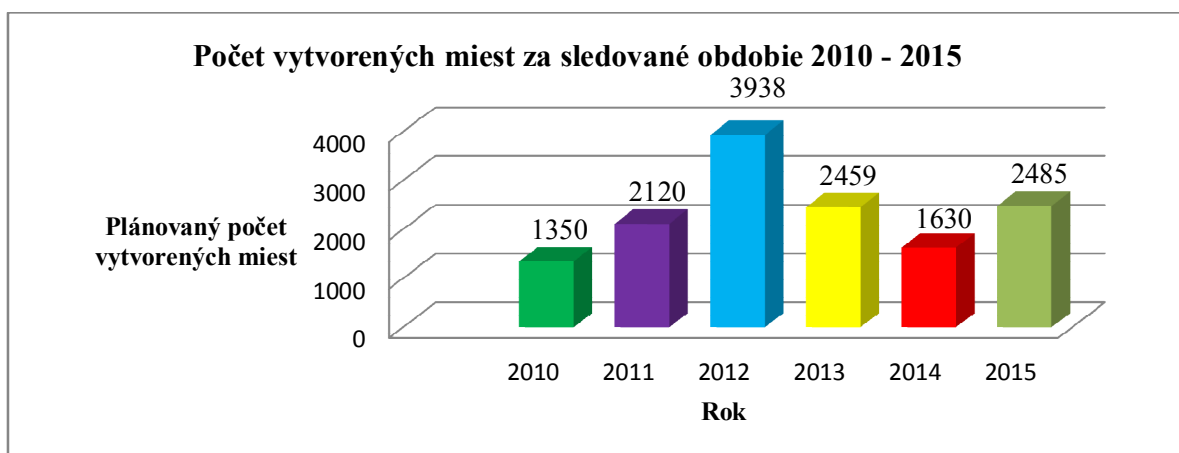

Prameň: vlastné spracovanie podľa <http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>.

V predchádzajúcom grafe môžeme vidieť hodnoty vyjadrené v percentách jednotlivých poskytnutých stimulov, ktoré boli schválené za sledované obdobie. Najväčšia investičná pomoc bola poskytnutá za rok 2012 v hodnote 121 191 498,00 EUR, čo v percentuálnom vyjadrení tvorí 28% z celkovej hodnoty 435 577 738,00 EUR. V poradí druhá najväčšia investičná pomoc bola schválená v roku 2014 v hodnote 99 887 481,00 EUR, čo predstavuje 23%. Za celé sledované obdobie vláda schválila investičnú podporu v celkovej hodnote 435 577 738,00 EUR. Počas sledovaného obdobia bola v každom roku udelená investičná pomoc.

Jedným z primárnych cieľov schvaľovania investičnej pomoci je vytvorenie nových priamych pracovných miest. Vytvoreniu priamych pracovných miest dopomáha vytvoreniu aj nepriamych pracovných miest v podobe napríklad subdodávateľov. Vplyv investičných stimulov na zamestnanosť je zobrazená v nasledujúcom grafe.

Graf 2 Počet vytvorených miest za sledované obdobie 2010 - 2015

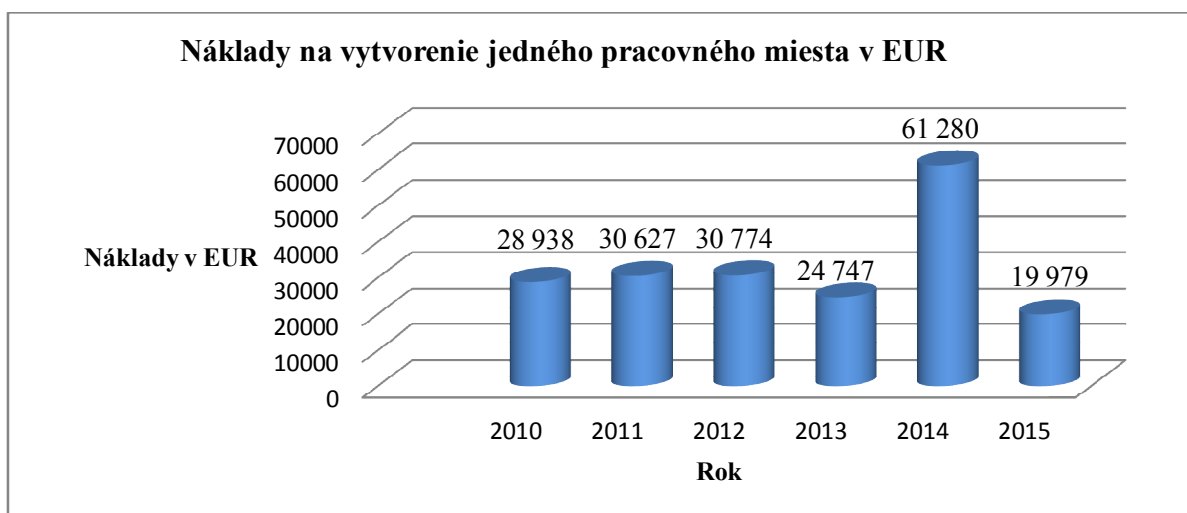

Prameň: vlastné spracovanie podľa <<http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

V prechádzajúcom grafe môžeme vidieť, koľko pracovných miest malo vzniknúť vzhľadom na poskytnutú pomoc. Vzhľadom na fakt, že najväčšia schválená investičná pomoc bola v roku 2012, tak aj plánovaný počet novovzniknutých pracovných miest bol najvyšší v tomto roku v počte 3 938. Druhý najvyšší počet miest mal vzniknúť v roku 2015 v počte 2 485.

S vytváraním nových pracovných pozícií sú nepochybne späté aj náklady na ich vytvorenie. Tieto náklady sú zobrazené v nasledujúcom grafe.

Graf 3 Náklady na vytvorenie jedného pracovného miesta v EUR

Prameň: vlastné spracovanie podľa <<http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

Náklady na vytvorenie jedného pracovného miesta sú zobrazené v prechádzajúcom grafe. Najvyššie náklady boli zaznamenané v roku 2014, kedy na vytvorenie jedného pracovného miesta bolo potrebných 61 280 EUR. Dôvodom takto vysokej sumy na vytvorenie jedného miesta je vysoká investičná pomoc v hodnote 99 887 481,00 EUR, ktorá však priniesla len 1 630 nových pracovných miest. Priemerná hodnota na vytvorenie jedného pracovného miesta za sledované obdobie predstavuje 32 724 EUR.

3.3 Analýza poskytnutých investičných stimulov podľa krajov na Slovensku za obdobie rokov 2010 – 2015

Tabuľka 3 Hodnota poskytnutých investičných stimulov podľa krajov za sledované obdobie v EUR

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prešovský kraj	3532994,00	22514577,00	0,00	0,00	5983000,00	8802686,00
Košický kraj	8100000,00	4000000,00	27500000,00	19443754,00	6398800,00	8518839,00
Žilinský kraj	2500000,00	13021034,00	25375000,00	9270000,00	4357535,00	0,00
Banskobystrický kraj	6883600,00	3370000,00	10959000,00	8618414,00	11800000,00	7896847,00
Trenčiansky kraj	0,00	14580000,00	5121000,00	19933000,00	4088146,00	18250000,00
Nitriansky kraj	7041630,00	7444584,00	24028228,00	0,00	58560000,00	6180000,00
Trnavský kraj	11008800,00	0,00	28208270,00	3588000,00	8700000,00	0,00
Bratislavský kraj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	39067024,00	64930195,00	121191498,00	60853168,00	99887481,00	49648372,00

Prameň: vlastné spracovanie podľa <<http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

Z prechádzajúcej tabuľky sledujeme jednotlivé hodnoty poskytnutých investičných stimulov pre jednotlivé kraje na Slovensku. Počas sledovaného obdobia môžeme vidieť, že každý rok dostal takmer každý z krajov finančnú podporu vo forme investičného stimulu. Prioritnou funkciou tejto pomoci je pomôcť znížiť nezamestnanosť v jednotlivých krajoch a tým zmenšovať regionálne rozdiely v životnej úrovni. Výnimkou je však Bratislavský kraj, pre ktorý nie je možné poskytovať investičnú pomoc. Aká suma celkových investičných stimulov bola poskytnutá jednotlivým samosprávnym krajom zobrazuje nasledujúca tabuľka.¹¹

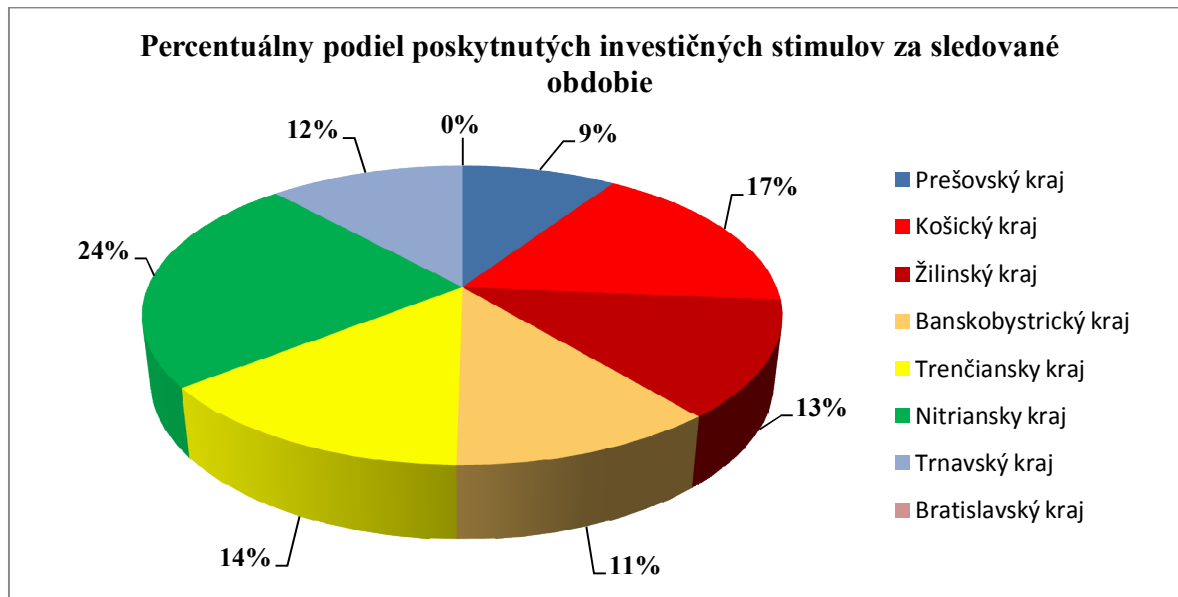
¹¹ Investičná pomoc 2016. [online] [cit. 2016-03-21]. <http://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/sario-investment-aid-2016-february-slovak.pdf>

Tabuľka 4 Hodnoty udelených stimulov v jednotlivých krajocho na Slovensku

ROK	2010 - 2015
Prešovský kraj	40 833 257,00
Košický kraj	73 961 393,00
Žilinský kraj	54 523 569,00
Banskobystrický kraj	49 527 861,00
Trenčiansky kraj	61 972 146,00
Nitriansky kraj	103 254 442,00
Trnavský kraj	51 505 070,00
Bratislavský kraj	0,00
Spolu	435 577 738,00

Prameň: vlastné spracovanie podľa < <http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

Graf 4 Percentuálny podiel poskytnutých investičných stimulov za sledované obdobie

Prameň: vlastné spracovanie podľa < <http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

Z predchádzajúceho grafu môžeme povedať, že poskytnuté stimuly boli často krát lokalizované primárne do krajov, v ktorých v porovnaní s ostatnými nebola tak veľká nezamestnanosť, čo je v rozpore s jedným z primárnych cieľov investičnej pomoci a to vytvárania nových pracovných pozícií hlavne práve na miestach s vysokou nezamestnanosťou. Porovnateľné množstvo investičných stimulov dostali za sledované obdobie Banskobystrický a Trnavský samosprávny kraj, kedy hodnoty poskytnutých stimulov boli 11% a 12% z celkového počtu, čo je 49 527 861,00 EUR a 51 505 070,00 EUR, avšak nezamestnanosť v jednotlivých krajoch k januáru 2014 predstavovala 9,15% v Trnavskom kraji a 19,15% v Banskobystrickom kraji. Kraje východného Slovenska, ktoré dlhodobo bojujú s vysokou mierou nezamestnanosti, teda Košický a Prešovský kraj, kde nezamestnanosť predstavovala k januáru 2014 19,21% pre Prešovský kraj a 17,19% pre Košický kraj, boli za sledované obdobie udelené investičné stimuly paradoxne len 9% z celkového množstva pre Prešovský kraj a 17% pre Košický kraj. Z uvedeného vyplýva, že nedochádza k maximalizácii užitočnosti a efektívnosti umiestňovania stimulov na Slovensku.¹²

3.4 Vplyv poskytnutých stimulov na zamestnanosť na Slovensku

Jedným z primárnych cieľov poskytovania investičných stimulov je aj vytvorenie nových pracovných miest. Na Slovensku sa podarilo vďaka tejto pomoci vytvoriť niekoľko tisíc pracovných miest. Jednotlivé množstvo novovzniknutých miest v jednotlivých krajoch počas nami sledovaného obdobia je zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

¹² Každoročný trend vo vývoji miery nezamestnanosti aj v januári 2014. In Upsvar.sk. [online]. [Citované 21.03.2016]. Dostupné na internete: <http://www.upsvar.sk/media/medialne-spravy/kazdorocny-trend-vo-vyvoji-miery-nezamestnanosti-aj-v-januari-2014.html?page_id=374578>

Tabuľka 5 Počet novovzniknutých pracovných miest

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prešovský kraj	150,00	606,00	0,00	0,00	266,00	596,00
Košický kraj	340,00	100,00	612,00	930,00	243,00	354,00
Žilinský kraj	50,00	615,00	766,00	309,00	165,00	0,00
Banskobystrický kraj	332,00	253,00	667,00	495,00	400,00	324,00
Trenčiansky kraj	0,00	324,00	200,00	595,00	290,00	830,00
Nitriansky kraj	178,00	222,00	646,00	0,00	0,00	381,00
Trnavský kraj	300,00	0,00	1047,00	130,00	266,00	0,00
Bratislavský kraj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1350,00	2120,00	3938,00	2459,00	1630,00	2485,00

Prameň: vlastné spracovanie podľa <<http://www.mhsr.sk/zoznam-podnikatelskych-subjektov--ktorym-bolo-schvalene-poskytnutie-regionalnej-pomoci-1/146712s>>.

Vo vyššie uvedenej tabuľke je vidieť, že najviac pracovných miest vďaka investičným stimulom vzniklo v roku 2012 a to 3 938, kedy však aj hodnota stimulov bola za uvedené obdobie najväčšia. Ďalšími úspešnými rokmi v počte novovytvorených pracovných pozícií boli roky 2013 a 2015 takmer identické kedy sa podarilo vytvoriť takmer 2 500 nových miest. Spolu za sledované obdobie vznikol 13 982 nových miest.

3.5 Vývoj nezamestnanosti v regióne Kysúc

Z evidencie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny sa počet uchádzačov o zamestnanie v Žilinskom kraji medzimesačne zmenil od júla 2015 do augusta 2015 z 36 124 na 35 198 osôb. Teda bol evidovaný pokles o 1 016 uchádzačov.

Miera nezamestnanosti v Žilinskom kraji mala klesajúci trend. V auguste 2015 bol zaznamenaný pokles o 0,3% v porovnaní s minulým mesiacom. Znižovať nezamestnanosť sa dарило v každom okrese Žilinského kraja. S najvyššou mierou nezamestnaných ľudí v okrese

bojovali okresy Bytča 11,44% a Dolný Kubín 11,41%. Naopak najnižšiu mieru nezamestnanosti zaznamenali v sledovanom období v okrese Martin 6,97% a Žilina 7,28%.¹³

Tabuľka 6 Miera evidovanej nezamestnanosti v %

Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)			
Rok	Okres Čadca	Okres Kysucké Nové Mesto	Žilinský samosprávny kraj
2010	11,04	12,23	10,86
2011	12,36	13,09	11,91
2012	12,63	13,63	11,79
2013	13,27	14,23	12,51
2014	12,37	12,28	10,91
2015	10,10	9,97	8,86

Prameň: vlastné spracovanie podľa http://www.upsvar.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky.html?page_id=1254.

Špecifickým znakom nezamestnanosti v okrese Kysucké Nové Mesto je fakt, že najvyšší podiel nezamestnaných tvoria dlhodobo nezamestnané osoby, teda osoby, ktoré sú nezamestnané viac ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. Táto časť nezamestnaných tvorí približne 45% zo všetkých uchádzačov o zamestnanie. Negatívnejšie výsledky v Žilinskom samosprávnom kraji dosiahli už len okresy Bytča (48%) a Turčianske Teplice (46%). V okrese Kysucké Nové mesto je približne 60% uchádzačov, ktorí dosiahli len základné vzdelanie, respektíve majú odborný výučný list. Priemyselná orientácia okresu je značne zameraná na výrobu ložísk, vďaka pôsobeniu najväčších zamestnávatel'ov v okrese a to firmy INA Kysuce, spol. s r.o. a KINEX-KLF, a.s.. Trend nezamestnanosti je úzko spätý s výkonmi automobilových tovární, teda aj automobilovým priemyslom v neďalekej Žiline ale aj v Českej republike.¹⁴

¹³ Informácie o trhu práce. In Ec.europa.eu. [online]. 2015. [Citované 23.04.2016]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?lang=sk&acro=lmi&catId=2814&countryId=SK&ionId=SK0&langChangeId=true>

¹⁴ ANALÝZA SOCIÁLNO-EKONOMICKEJ SITUÁCIE REGIÓNU KYSÚC. Dostupné na internete: www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-150834

3.5.1 Odhad nákladov štátu na nezamestnaných v podmienkach Slovenskej republiky

Pre vyčíslenie výšky straty, respektíve výpadku financií vo verejnej správe zapríčinennej stratou zamestnania, na ktorú nadväzuje výpadok priamych daní a odvodov, je potrebné poznať niekoľko rozhodujúcich faktorov. Hodnota výpadku je priamo ovplyvňovaná výškou príjmu, ktorý zamestnanec v danom období zarábal alebo ak tento údaj nie je známy, je potrebné vedieť odhadnúť, aký príjem by zarábal, ak by bol zamestnaný. Ekonomika Slovenskej republiky prešla v uplynulom období výrazným transformačným procesom, ktorý ovplyvnil mnohé faktory a stanovil zmeny v štruktúre príjmov.

Tento transformačný proces je príčinou, vďaka ktorej sú mzdy zamestnancov v Slovenskej republike veľmi diferencované. Ide o mzdu minimálnu, ktorú zarába pomerne vysoký počet pracujúcich ľudí, až po mzdu v hodnote desiatok tisícoch eur, ktorú zarába len malé množstvo tých „vyvolených“. Aby tento odhad odzrkadľoval aspoň z malej časti skutočnosť, je potrebné si určiť tzv. „reprezentatívneho“ nezamestnaného, ktorý bude pri odhadoch a výpočtoch slúžiť ako ilustratívny príklad. Príjem respektíve mzda toho subjektu by mala odrážať priemernú mzdu, ktorú majoritná časť ľudí zarába. Využitie priemernej mzdy ako ocenenia práce je efektívne pre ekonomiky krajín, kde je rozdelenie miezd proporcionálne.¹⁵

Mzdové podmienky, ako bolo spomenuté, majú veľmi výrazný vplyv na odhad toho, koľko stojí štát jeden nezamestnaný človek za určité časové obdobie. Preto je nevyhnutné určiť mzdové rozpätie, v akom by sa reálne tento nezamestnaný človek pohyboval a koľko by reálne mohol zarobiť, ak by v danom období pracoval.

¹⁵ ČADIL, J. - PAVELKA, T. - KAŇKOVÁ, E. - VORLÍČEK, J.: Odhad nákladů nezaměstnanosti z pohledu veřejných rozpočtů. In Politická ekonomie, 2011/59, 2011, s. 618-637. ISSN 2336-8225

Tabuľka 7 Mzdový interval priemerného platu nezamestnaného v eurách

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dolná hranica mzdy	348,5	451,0	415,8	420,6	422,5	438,6
Mzda vypočítaná podľa výšky dávky v nezamestnanosti	445,7	478,2	496,0	514,0	578,0	624,0
Horná hranica mzdy	507,7	556,3	578,2	593,0	616,5	648,7

Prameň: prebraté z „Odhad nákladov nezamestnanosti v podmienkach slovenskej ekonomiky“

V hore uvedenej tabuľke sa nachádza dolná hranica a horná hranica mzdy, ktorá bola vypočítaná na základe priemernej výšky poskytovaných dávok v nezamestnanosti. Hodnota mzdy vypočítaná prostredníctvom hodnoty príspevku v nezamestnanosti bola v rokoch 2007-2012 uvádzané v intervaloch dolnej a hornej hranice. Priemerná hodnota možného zárobku respektíve mzdy, ktorú by zamestnanec za svoju prácu v danom období dostával, bola napríklad v roku 2012 v intervale od 438,6 EUR do 648,7 EUR. Mzda vypočítaná na základe priemernej výšky príspevku v nezamestnanosti, by bola v tom istom roku v hodnote 624 EUR.

Tabuľka 8 Celkové náklady na jedného nezamestnaného na jeden mesiac v EUR

Roky	2008	2009	2010	2011	2012
Výpadok príjmov verejnej správy (priame dane, sociálne a zdravotné odvody) – DH	241,6	206,8	209,9	218,5	227,6
Výpadok príjmov verejnej správy (priame dane, sociálne a zdravotné odvody) – odhad na základe priemernej výšky dávky v nezamestnanosti	259,3	258,9	270,6	319,7	348,2
Výpadok príjmov verejnej správy (priame dane, sociálne a zdravotné odvody) – HH	310,2	312,4	322,1	344,7	364,3
Výpadok štátu na daniach zo spotreby - DH	51	44	44	46	45
Výpadok štátu na daniach zo spotreby – odhad na základe PDvN	54	55	55	65	66
Výpadok štátu na daniach zo spotreby - HH	64	63	64	70	68

Výška odvodov poistenca štátu	28	32,8	34,6	32,2	32
Priemerná výška DvHN a PkD pre UoZ	54,8	43,3	48,6	47,2	45,7
Priemerná DvN na jedného UoZ	24	36,9	29	31,3	32,7
Výdavky na všeobecné služby úradov práce a APTP spolu	78,1	52,5	60,5	50,9	45,1
Spolu DH	477,5	416,3	426,6	426,1	428,1
Spolu odhad na základe priemernej výšky dávky v nezamestnanosti	498,2	478,4	498,3	546,3	569,7
Spolu HH	559,1	540,9	558,8	576,3	587,7

Prameň: prevzaté z „Odhad nákladov nezamestnanosti v podmienkach slovenskej ekonomiky“

Hodnota celkových nákladov (ktoré pozostávajú z priamych a nepriamych nákladov) potrebných na jedného nezamestnaného za obdobie jedného mesiaca, tvorila počas sledovaného obdobia rokov 2008 - 2012 interval v hodnote 416,3 EUR až 587,8 EUR. Tento interval je tvorený dolnou hranicou odhadu a taktiež hornou hranicou odhadu. Odhadované náklady na základe výšky dávok počas nezamestnanosti mali tendenciu smerovať k hornej hranici s výnimkou rokov 2008 a 2009. Tieto údaje avizujú, že hodnota nákladov štátu na akýkoľvek ďalší jeden mesiac, počas ktorého sa nezamestnaný naďalej uchádza o prácu a teda sa nachádza mimo trhu práce boli v roku 2012 v intervale od 428,1 EUR do 587,8 EUR, pričom odhadovaná hodnota na základe údajov o priemernej výške dávky v nezamestnanosti bola 569,7 EUR.

3.6 INA Kysuce, spol. s r.o.

Založenie spoločnosti sa datuje od 14. 6. 1999. Do obchodného registra na Slovensku bola zaevidovaná 22. 6. 1999 pod názvom INA Kysuce, a.s. na Okresnom súde Žilina, oddiel Sa, vložka číslo 10193/L. V súčasnosti však spoločnosť zmenila právnu formu a od roku 2013 vystupuje pod názvom INA Kysuce, spol. s r.o.. Zápis bol vykonaný dňa 25. 9. 2013 na Okresnom súde Žilina. Sídlo spoločnosti je Dr. G. Schaefflera 1, 024 01 Kysucké Nové Mesto. Hlavným predmetom podnikania tejto spoločnosti je produkcia valivých ložísk a príslušenstva. Portfólio firmy ponúka viac ako 3 800 rôznych druhov valivých ložísk

primárne určených pre automobilový priemysel ale taktiež aj pre priemyselný sektor. Základné imanie spoločnosti predstavuje 36 040 000 EUR¹⁶.

Schaeffler

Spoločnosť INA Kysuce, spol. s r.o. je súčasťou nadnárodnej skupiny Schaeffler so sídlom v Nemecku. Skupina Schaeffler bola založená v roku 1946 bratmi Schaefflerovcami a v súčasnosti patrí medzi najväčšie rodinné firmy v Nemecku. Skupinu tvoria obchodné značky INA, LuK a FaG. Spoločným špecifickým znakom týchto značiek je silná orientácia na zákazníka, vysoký stupeň kvality a inovačnej aktivity. V súčasnosti skupina Schaeffler pôsobí v 50 krajinách sveta prostredníctvom viac ako 180 výrobných závodov a prevádzok. Zamestnáva viac ako 74 tisíc ľudí po celom svete a v roku 2010 dosiahla obrat 10,7 mld. EUR a čistý zisk 1,28 mld. EUR¹⁷.

3.6.1 Poskytnutý investičný stimul

Spoločnosť INA Kysuce, spol. s r.o. sa o pomoc od štátu resp. investičnú pomoc uchádzala už niekoľko krát. Dva krát tejto spoločnosti bola úspešne poskytnutá štátna pomoc v celkovej výške 35,18 mil. EUR, kedy sa jej reálne podarilo vyčerpať 21,99 mil. EUR. Posledná evidovaná časť daňovej úľavy, ktorú spoločnosť využila, je z roku 2010.¹⁸

Tabuľka 9 Poskytnuté investičné stimuly INA Kysuce, spol. s r.o.

Rozhodnutie o pomoci	Projekt	Schválená výška pomoci	Forma poskytnutej pomoci	Vyčerpaná pomoc
Rozhodnutie Úradu pre štátnu pomoc č. 2681/2002	Výstavba výrobného závodu „fáza 1 a 2“	16,99 mil. EUR	Úľava na dani z príjmu podľa § 35a zákona č. 366/1999 Z. z.	16,99 mil. EUR

¹⁶ Návrh na poskytnutie investičnej pomoci pre INA Kysuce, spol. s r.o., so sídlom Dr. G. Schaefflera 1, 024 01 Kysucké Nové Mesto. In Rokovania.sk. [online]. 2013. [Citované 23.04.2016]. Dostupné na internete: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>

¹⁷ Schaeffler Slovensko. In Schaeffler.sk. [online]. [Citované 23.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.schaeffler.sk/content.schaeffler.sk/sk/mediathek/library/library-detail-language.jsp?id=72255234>>

¹⁸ Návrh na poskytnutie investičnej pomoci pre INA Kysuce, spol. s r.o., so sídlom Dr. G. Schaefflera 1, 024 01 Kysucké Nové Mesto. In Rokovania.sk. [online]. 2013. [Citované 23.04.2016]. Dostupné na internete: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>

Rozhodnutie Európskej Komisie č. N 651/2005 a N 165/2009	Rozšírenie výrobnjej kapacity „fáza 3 a 4“	18,19 mil. EUR	Úľava na dani z príjmu podľa § 35a zákona č. 366/1999 Z. z.	5,00 mil. EUR
Spolu		35,18 mil. EUR		21,99 mil. EUR

Prameň: prevzaté z <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>.

V roku 2013 spoločnosť požiadala o v poradí tretiu investičnú pomoc vo forme úľavy na dani z príjmu. „*INA Kysuce, spol. s r.o. (predtým INA Kysuce, a.s.) požaduje na realizáciu investičného zámeru investičnú pomoc podľa § 2 ods.1 písm. b) zákona o investičnej pomoci vo forme úľavy na dani z príjmu v nominálnej výške 3 360 000 Eur.*¹⁹“

Tabuľka 10 Predpokladané čerpanie investičnej pomoci

Rok	2014	2015	2016	Spolu
Úľava na dani z príjmu	1 120 000 mil. EUR	1 120 000 mil. EUR	1 120 000 mil. EUR	3 360 000 mil. EUR

Prameň: prevzaté z <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>.

V predchádzajúcej tabuľke je znázornená hodnota investičnej pomoci o ktorú spoločnosť žiadala a predpokladané čerpanie za jednotlivé roky.

¹⁹ Návrh na poskytnutie investičnej pomoci pre INA Kysuce, spol. s r.o., so sídlom Dr. G. Schaefflera 1, 024 01 Kysucké Nové Mesto. In Rokovania.sk. [online]. 2013. [Citované 23.04.2016]. Dostupné na internete: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>

3.6.2 Zdroj financovania investičného zámeru

Tabuľka 11 Zdroje financovania investičného zámeru

	2012	2013	2014	2015	2016	Spolu EUR	%
Vlastné zdroje		0	7 000 000			7 000 000	35,09
Bankové úvery	400 000	7 050 000	4 380 000	-1 120 000	-1 120 000	9 590 000	48,07
Investičná pomoc – úľava na dani z príjmu			1 120 000	1 120 000	1 120 000	3 360 000	16,84
Celkom	400 000	7 050 000	12 500 000	0	0	19 950 000	100,00

Prameň: prevzaté z <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_>.

Plánovaný investičný zámer spoločnosti INA Kysuce, spol. s r.o. nepozostával len z pomoci od štátu ale taktiež bolo potrebné aby spoločnosť investovala vlastné zdroje. Predchádzajúca tabuľka znázorňuje vynaložené náklady, za jednotlivé roky z ktorých pozostáva investičný zámer. Tento zámer obsahuje štátnu pomoc vo forme úľavy na dani z príjmu v hodnote 1 120 000 EUR za tri po sebe nasledujúce roky 2014 až 2016. Bankové úvery v celkovej hodnote 9 590 000 EUR poskytla skupina Schaeffler. Vlastné zdroje spoločnosti boli vynaložené v hodnote 7 000 000 EUR v roku 2014. Plánovaný začiatok investičného zámeru bol 4. štvrt'rok 2012. Ukončenie investície bolo v roku 2014 a dosiahnutie plnej plánovanej prevádzky je stanovené na marec 2016.

3.6.3 Vplyv investičného stimulu na nové pracovné miesta v spoločnosti INA Kysuce, spol. s r.o.

Vplyv požadovanej investičnej pomoci sa odzrkadlil aj na počte nových vytvorených pracovných miest. Prostredníctvom investičnej pomoci malo každoročne vznikať niekoľko

nových pracovných miest. Od roku 2012 po rok 2016 spoločnosť uvažovala o vytvorení 112 nových pracovných miest.

Tabuľka 12 Vznik nových pracovných miest v INA Kysuce spol. s r.o.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	Spolu
Nové pracovné miesta	9	43	44	8	8	112
Kumulatívne	9	52	96	104	112	

Prameň: prevzaté z : http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163443?prefixFile=m_.

Na vytvorenie jedného pracovného miesta v spoločnosti sa prostredníctvom investičnej pomoci vyžadovalo 30 000 EUR. (3 360 000 EUR / 112 pracovných miest).

V návrhu pre poskytnutie investičnej pomoci z roku 2013 sa spoločnosť zaväzovala vytvoriť vďaka investičnej pomoci 112 nových pracovných miest, pričom celkový počet zamestnancov mal tvoriť ku koncu roka 2016 celkovo 3 747 zamestnancov. Podmienkou bola udržateľnosť týchto 112 miest po dobu minimálne piatich rokov. Vo výročnej správe firmy z roku 2014 sa však uvádza, že počet zamestnancov k 31.12.2014 dosiahol číslo 4 146. Medziročný nárast oproti roku 2013, kedy počet zamestnancov firmy dosahoval počet 3 859, znamená nárast o 287 nových pracovných miest. Tento fakt dokazuje, že firme sa mimoriadne darí a aj trend vytvorenia nových pracovných miest má rastúcu tendenciu. Taktiež konštatujeme, že stanovený plán vytvorených pracovných miest ku koncu roka 2016 bol s predstihom naplnený už v roku 2014.

3.7 Diskusia

Na základe vyššie uvedených výsledkov práce, ktoré boli venované analýze investičných stimulov ako takých a podmienkam ich poskytovania, môžeme vidieť, že trend v poskytovaní je rastúci a žiadateľov o investičnú pomoc každoročne pribúda. Táto forma podpory podnikania ma však svoje kladné ale aj záporné stránky.

V prvom rade je potrebné spomenúť, že investičná pomoc ako taká, v poslednej dobe patrí medzi najväčšie lákadlá pre investorov, prečo začať podnikat práve v krajine, kde takúto pomoc môžu dostať. Pozitívnych aspektov poskytovania je hneď niekoľko. V prvom rade

pomoc zo strany štátu podnikateľom je najčastejšie poskytovaná formou daňových úľav, poskytovanie finančnej pomoci na expanziu už existujúceho podniku, príspevky na zamestnancov alebo prevody pozemkov za zvýhodnené ceny. Tieto všetky poskytované výhody sú skutočne podstatným determinantom, ktorý ovplyvní správanie domáceho alebo zahraničného podnikateľa, aby začal podnikat' alebo pokračoval a zefektívňoval činnosť svojho podniku. Zo strany štátu táto činnosť znamená mnohé pozitíva hlavne v oblasti zamestnanosti alebo produkcie HDP. Kvalitné podnikateľské prostredie zaručuje úspešné podnikateľské subjekty, ktoré produkujú produkty a služby na vysokej úrovni. Každý podnik, ktorému sa darí, je schopný ďalej investovať a rozvíjať svoju činnosť, s ktorou je spojené najmä vytváranie nových pracovných miest alebo zvyšovanie finančného ohodnotenia svojich zamestnancov. Spokojní občania s kvalitnými pracovnými podmienkami a adekvátnym ohodnotením, sú základom pre úspešný a atraktívny štát, s ktorým je nepochybne spätá aj kvalita životnej úrovne. Teda aj poskytovanie investičných stimulov pre podnikateľov so sebou prináša veľké množstvo nadväzujúcich udalostí, ktoré sú týmto priamo alebo nepriamo ovplyvňované.

Na investičnú pomoc je potrebné sa pozrieť aj z negatívneho hľadiska a analyzovať negatíva, ktoré toto poskytovanie so sebou prináša. V prvom rade najdiskutovanejším problémom poskytovania pomoci je nespravodlivosť pri ich poskytovaní, kedy sa malý a stredný podnikatelia cítia diskriminovaní, v porovnaní s veľkými spoločnosťami, ktorým sú tieto investičné pomoci primárne schvaľované a poskytované. Ďalším takpovediac negatívnym javom sprevádzaným poskytovaním investičných stimulov je neistota, resp. minimálna záruka od veľkých investorov, ktorý nezaručujú štátu, že po vyčerpaní všetkých výhod nepresunú svoje prevádzky do iných krajín, kde obdobné výhody budú môcť opäť naplno využívať. Nerovnomernosť umiestňovania investičných pomoci v podmienkach Slovenskej republiky je tiež veľmi diskutovaným problémom. Poskytovanie pomoci do oblastí, kde je to najviac potrebné, je vo väčšine prípadov, len bezvýznamnou frárou a najväčšie objemy peňazí putujú práve do regiónov a oblastí, kde sa zamestnanosti a podnikateľskému prostrediu najviac darí.

Po zohľadnení všetkých kladov a záporov môžeme konštatovať, že investičná pomoc prináša so sebou aj pozitíva aj negatíva. Môj osobný názor je, že poskytovanie investičnej pomoci je pozitívnou formou ako podporovať domácich alebo zahraničných podnikateľov na Slovensku. Avšak preto, aby táto investičná pomoc nebola iba akousi výhodou pre veľkých

hráčov a naplňala prioritne svoju funkciu v plnom rozsahu, je potrebné stanoviť rovnaké podmienky pre každého, už pri samotnom umiestňovaní stimulov v rámci regiónov na Slovensku alebo zvýhodňovaní primárne veľkých podnikateľských subjektov na úkor malých a stredných. Toto všetko by malo byť predmetom hlbšej analýzy, ktorá by ďalej viedla k minimalizovaniu negatívnych javov, aby sa v konečnom dôsledku zvyšovala efektívnosť poskytovania investičnej pomoci ako takej a prinášala by len výhody pre štát alebo podnikateľov samotných.

Záver

Predmetom spracovania tejto bakalárskej práce bolo poukázať na formy podpory resp. pomoci pri investovaní zo strany štátu, aplikovať konkrétnu investičnú pomoc na konkrétnom príklade a zistiť prípadné dôsledky.

Prilákať zahraničných podnikateľov alebo podporiť domácich podnikateľov je v súčasnosti veľmi frekventovanou a diskutovanou problematikou, ktorá je však veľmi podstatná a má na chod ekonomiky enormný vplyv. Každý štát sa snaží vytvoriť čo najvýhodnejšie podmienky pre podnikanie na svojom území, pretože len vo výhodnom prostredí sa dobre podniká, čo má za následok nespočetné množstvo pozitívnych následkov pre krajinu ale aj občanov samotných. Na kvalitu podnikateľského prostredia majú vplyv mnohé faktory ako napríklad geografická poloha v rámci regiónu alebo dopravná infraštruktúra, rôzne daňové a odvodové zaťaženie podnikateľov a mnoho ďalších. V poslednej dobe sa veľmi častým a pomerne úspešným determinantom rastu ekonomiky stala pomoc zo strany štátu novým alebo súčasným podnikateľom.

V bakalárskej práci sme sa zaoberali so zreteľom na stanovený cieľ, jednotlivými formami a typmi pomoci, aké dnes Slovenská republika môže poskytnúť tuzemským alebo zahraničným podnikateľom a ich následným vplyvom. Prostredníctvom teoretických poznatkov sme sa dozvedeli determinanty poskytovania jednotlivých typov investičnej pomoci a oblasti, v ktorých sa táto investičná pomoc môže poskytovať. Následným aplikovaním a analýzou jednotlivých údajov na konkrétnom príklade sme zisťovali, aký vplyv resp. dopad malo schválenie a následné poskytnutie investičnej pomoci na chod podniku INA Kysuce, spol. s r.o.. Vďaka zisteným údajom môžeme konštatovať, že tento podnik, ktorý je vo svojom odbore ale aj kraji najväčším zamestnávateľom, je úspešným žiadateľom o investičnú pomoc a podmienky pre jej poskytnutie už niekoľkokrát splnil. Aj vďaka tejto pomoci zo strany štátu, sa podarilo podniku produkovať stále viac a viac výrobkov ale aj vytvárať nové pracovné miesta, čo sa v konečnom dôsledku odzrkadlí na vývoji HDP ale aj zamestnanosti na Slovensku. V závere našej práce môžeme konštatovať, že pomoc zo strany štátu je pozitívnym signálom pre domácich aj zahraničných podnikateľov. Jasným dôkazom sú najväčší

zamestnávateľia na Slovensku a to automobilky KIA, Volkswagen ale aj PSA Peugeot, ktorí boli taktiež úspešnými žiadateľmi o investičnú pomoc zo strany štátu.

Každá minca má však dve strany a tak nie je vhodné si myslieť, že pomoc zo strany štátu bude fungovať večne a rôzne daňové zvýhodnenia alebo iné formy pomoci zo strany štátu budú dostatočne veľkým lákadlom pre nových zahraničných alebo tuzemských investorov, aby začali podnikáť práve u nás. Prostredníctvom tejto bakalárskej práce sme otvorili množstvo otázok, ktoré ostanú nezodpovedané a táto práca môže byť odrazovým mostíkom ďalšieho skúmania, do akej miery je pre štát výhodné pomáhať v drvivej väčšine obrovským hráčom na trhu, ktorý o investičnú pomoc žiadajú najčastejšie a takpovediac to istým spôsobom zneužívajú. Či tieto prípadne výpadky v príjmoch v štátnom rozpočte stoja zato, aby štát prilákal resp. dopomohol investorovi investovať, ktorý po následnom využití všetkých výhod, kedy štát prestane byť ústretový, bude lojálny a ostane podnikáť na území štátu alebo sa presunie inde, kde bude môcť obdobné výhody čerpať znova. Či nie je lepším riešením hľadať iné možnosti, ako pomôcť podnikateľom, aby sa im podnikalo lepšie a umiestňovať prípadné finančné zdroje inde.

To všetko je predmetom hlbšieho skúmania, ktoré určite stojí zato analyzovať, aby raz nedošlo k tomu, že po investoroch, ktorý roky takpovediac využívali výhody a pomoc zo strany štátu, neostali iba prázdne výrobné haly a veľa nezamestnaných.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BALÁŽ, P.: *Medzinárodné podnikanie*. Bratislava: Sprint dva, 2010. ISBN 978-80-89393-18-3
2. CLARK, S.W. (2000). *Tax Incentives for Foreign Direct Investment: Empirical Evidence on Effects and Alternative Policy Options*. Canadian Tax Journal. 4, 1139-1180.
3. ČADIL, J. - PAVELKA, T. - KAŇKOVÁ, E. - VORLÍČEK, J.: *Odhad nákladů nezaměstnanosti z pohledu veřejných rozpočtů*. In Politická ekonomie, 2011/59, 2011, s. 618-637. ISSN 2336-8225.
4. DUNNING, J.: *Re-evaluating the benefits of Foreign Direct Investment*. Transnational Corporations, Vol.3., No.1, 1994, str. 23-52 In: Baláž, P. a kol.: *Medzinárodné podnikanie*. Bratislava: Jamex, 2001.
5. Fázy investičného procesu. In *Podnikátor* . [online]. . [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete : <<http://www.podnikator.cz/zacatek-podnikani/byznys-plan/n:16569/Faze-investicniho-procesu> >.
6. FINANČNÉ ZDROJE PODNIKU - EuroEkonom.sk. In *EuroEkonom.sk*. [online]. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.sk/financie/financie-a-podnik/financne-zdroje-podniku/> > .
7. GODDARD, J.: Investície a investovanie. In *EuroEkonom.sk*. [online]. 2011. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.sk/investicie-a-investovanie/>> .
8. HOŠKOVÁ, A.: Portfóliové investície na Slovensku. In Nbs.sk. [online]. 1999. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: <[http://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK/1999_Portfoliove investicie na Slovensku.pdf](http://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK/1999_Portfoliove_investicie_na_Slovensku.pdf)>.
9. Investičné stimuly -- aj áno, aj nie | Ekonomika a firmy | Hospodárske noviny - Denník o ekonomike a financiách. In *Dennik.hnonline.sk*. [online]. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://dennik.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy/201543-investicne-stimuly-aj-ano-aj-nie>>.
10. KINCL, M.: *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Praha: Linde nakladatelství s.r.o, 2003. s. 1-9. ISBN 80-86131-48-3.

11. KRNÁČ, P. 2015. *Nové trendy pri investovaní na finančných trhoch* : diplomová práca , Banská Bystrica : BIVŠ, 2013. 72s.
12. Nové trendy v investovaní. In *Etrend.sk*. [online]. [Citované 28.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/firmy/nove-trendy-v-investovani.html>> .
13. NOVOTNÁ, Z. 2015. *Zhodnotiť vplyv PZI na vývoj štruktúry hospodárstva SR* : diplomová práca, Banská Bystrica : BIVŠ, 2015. 71s.
14. OECD. 2008. OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4th Edition. [online]. 2008. Dostupné na internete: <<http://oecd.org/dataoecd/26/5040193734.pdf>>
15. Proces prípravy a realizace projektů. In *Businessinfo.cz*. [online]. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/proces-pripravy-a-realizace-projektu-2860.html?page=1#!&chapter=4>> .
16. SAMEULSON, P.A., NORDHAUS, W.D.: *Ekonomie*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1995, s.970.
17. SMATANÍK, P. *Priame zahraničné investície na Slovensku (so zameraním na Continental Matador Rubber s.r.o.)* : bakalárska práca, Praha : VŠE, 2008. 60s.
18. ŠESTÁKOVÁ, Monika. (2008). *Konkurencia medzi štátmi v oblasti získavania a udržania zahraničných investícií*. Bratislava: Ekonomický ústav SAV. ISSN 1337-5598
19. TÁNCOŠOVÁ, J. – SLANÝ, A. *Teoretické aspekty priamych zahraničných investícií*. In Ekonomický časopis, 2004, roč. 52, č. 1, s. 41 ISSN 0013-3035.
20. TUHÁRSKA, Eleonóra. *Investičná teória a politika*. Vyd. 1. Bratislava: Ekonóm, 1996. ISBN 80-225-0738-5.
21. Úvod do skúmania priamych zahraničných investícií. In *AuthorSTREAM*. [online]. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete :<<http://www.authorstream.com/Presentation/Tomas.Dudas-1942401-vod-sk-mania-priamych-zahrani-invest-ci/>> .
22. VIDOVÁ, J. (2008) *Investičná teória a politika*. Vybrané problémy. Vydavateľstvo Daniel NETRI. Bratislava. 2008. ISBN 978-80-969567-7-7.
23. VIDOVÁ, J.: *Investičné stimuly ako významný zdroj financovania investičných projektov v Slovenskej republike*. In *Trendy v podnikaní*, 4, 2011, s. 57-65. ISSN 1805-0603.

24. VLACHYNSKÝ, M.: *Investičné stimuly* . In *Iness.sk*. [online]. 2013. [Citované 27.04.2016]. Dostupné na internete: http://www.iness.sk/media/file/pdf/IPN/INESS_Policy_Note_1_2013_Februar.pdf <http://www.fek.zcu.cz/tvp/doc/akt/tvp-1-2014-clanek-7.pdf>.
25. Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.
26. Zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.